

**ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА МОН УКРАЇНИ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НАН УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР НАПрН УКРАЇНИ**

ЮРИДИЧНА НАУКА І ОСВІТА У СУЧАСНИХ УМОВАХ: СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

МАТЕРІАЛИ

**Всеукраїнської науково-практичної конференції,
присвяченої 35-річчю юридичного факультету**

18 травня 2018 року

**Вінниця
2018**

УДК 340.143:37 "20" (083.97)

*Редакційна колегія:
академік НАПрН України, докт. юрид. наук, професор А.Г. Бобкова
(голова і відп. редактор),
канд. юрид. наук, доцент Л.П. Амелічева (відп. секретар) й ін.*

*Рекомендовано до друку вченою радою юридичного факультету
Донецького національного університету імені Василя Стуса
(протокол № 10 від 22 червня 2018 р.)*

Юридична наука і освіта у сучасних умовах: стан і перспективи розвитку: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 35-річчю юридичного факультету Донецького національного університету Василя Стуса (18 травня 2018 р.) / Донецький національний університет імені Василя Стуса; за заг. ред. д.ю.н. проф. А.Г. Бобкової. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2018. 137 с.

Випуск містить матеріали повідомлень, представлених в організаційний комітет Всеукраїнської науково-практичної конференції «Юридична наука і освіта у сучасних умовах: стан і перспективи розвитку», присвяченої 35-річчю юридичного факультету Донецького національного університету імені Василя Стуса. Предметом обговорення вчених і фахівців є поточний стан та напрями розвитку й удосконалення системи юридичної освіти і науки та їх вплив на практику в Україні.

Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ в матеріалах виступів і повідомлень несуть автори.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів, а також юристів-фахівців.

©Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2018

©Колектив авторів, 2018

Шановні читачі!

Перед вами збірка матеріалів, підготовлена за результатами Всеукраїнської науково-практичної конференції «Юридична наука і освіта у сучасних умовах: стан і перспективи розвитку», яка відбулася 18 травня 2018 року на базі юридичного факультету Донецького національного університету імені Василя Стуса. Ця конференція була присвячена 35-річчю юридичного факультету Донецького національного університету імені Василя Стуса.

Серед партнерів юридичного факультету на цьому заході виступали такі потужні заклади, як: Інститут економіко-правових досліджень НАН України, Донецький регіональний науковий центр НАПрН України.

Предметом обговорення на конференції були питання поточного стану та напрямів розвитку й удосконалення системи юридичної освіти і науки в Україні, правового забезпечення інноваційної модернізації української економіки, її інтеграція у світове господарство.

Ми вдячні нашим партнерам та учасникам конференції за проявлену увагу до заявлених напрямів дослідження, за співпрацю та підтримку.

Ця збірка включає матеріали конференції, в яких її учасники діляться своїми напрацюваннями з широкого кола проблем, що потребують термінового вирішення юридичною наукою.

Матеріали збірки будуть корисними для наукових працівників, викладачів, аспірантів, магістрантів, студентів, які цікавляться питаннями реформування юридичної освіти в Україні, перспективами інтеграції юридичної науки, освіти і практики.

**З повагою,
Організаційний комітет**

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ РЕФОРМУВАННЯ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ

Бобкова А.Г. <i>Щодо оцінювання результатів навчання здобувачів ступеня вищої освіти зі спеціальності «Право»</i>	4
Павлюченко Ю.М. <i>Щодо внутрішньої системи забезпечення якості юридичної освіти</i>	6
Філіпенко Т.В. <i>Європейські підходи до забезпечення якості вищої юридичної освіти в Україні</i>	8
Жданова І.Є. <i>Щодо питання про активізацію уваги студентів на навчальному занятті</i>	10
Деркач Е.М. <i>Актуальні питання реформування юридичної освіти для фахової підготовки правника відповідно до європейських стандартів</i>	13
Письменна О.П. <i>Підготовка суб'єктів нормативного тлумачення як міра свободи, рівності та справедливості у суспільстві</i>	16
Щебетун І.С. <i>Щодо практики проведення практичних занять з курсу «Конституційне право України»</i>	18
Білоус О.Ю. <i>Окремі питання розвитку юридичної освіти в Україні</i>	20
Липницька Є.О. <i>Використання проблемних ситуацій при викладанні правничих дисциплін</i>	21
Мартинюк О.В. <i>До визначення предмету спецкурсу «Типологія держав»</i>	24
Мовчан Р.О. <i>Кримінальне право європейських держав: значення та методика викладання</i>	28
Мілієнко О.А. <i>Пріоритет впровадження практичного компоненту в юридичній освіті при реформуванні освіти в Україні</i>	30
Калаченкова К.О. <i>Щодо організації практики як важливої складової юридичної освіти</i>	32
Петренко Г.О. <i>Інтерактивні методи при викладанні дисципліни «Фінансове право»</i>	34
Удод А.М. <i>Роль юридичної клініки в реформуванні юридичної освіти</i>	35
Юшко А.М. <i>До питання про стандарт юридичної (правничої) освіти в Україні</i>	37
Яригіна Є.П. <i>Якість вищої освіти в пріоритеті</i>	40
Сушко О.О. <i>Застосування міжнародних стандартів юридичної освіти в Україні</i>	41
Мінгела О.А. <i>Юридична практика: кореляція з правничою професією та юридичною освітою</i>	44

**СЕКЦІЯ 2:
СУЧАСНІ ПАРАДИГМИ РОЗВИТКУ ЮРИСПРУДЕНЦІЇ**

Коваль І.Ф. <i>Окремі питання недійсності договорів у сфері інтелектуальної власності</i>	47
Коваленко О.О. <i>Баланс інтересів сторін трудового договору – основна засада розвитку трудового права України</i>	53
Турченко О.Г. <i>Концепція безпеки як наукова категорія</i>	55
Дорошенко Л.М. <i>Щодо гарантійної функції статутного капіталу господарських товариств</i>	57
Амелічева Л.П. <i>Людиноцентристська парадигма як методологічна основа інституалізації поняття «гідна праця» в трудовому праві</i>	60
Антонюк О.І. <i>Гене́за нормативного регулювання витребування майна з чужого незаконного володіння: порівняльний аналіз цивільних кодифікацій</i>	62
Міхайліна Т.В. <i>Деформації правосвідомості як одна з причин зловживання правом</i>	64
Писарєва Е.А. <i>Щодо правової природи відносин з виконання заповіту</i>	66
Удод М.В. <i>Заходи примусу у сфері забезпечення пожежної безпеки</i>	68
Щербакова Н.В. <i>Визначення ознак договорів про злиття (приєднання) господарських товариств</i>	72
Стаднік І.В. <i>Морально-етичні норми в системі соціального регулювання господарських відносин</i>	77
Сушко О.О. <i>Щодо особливостей інституту контрасигнації в Україні</i>	79
Аветисян М.Р. <i>Щодо видів організаційно-правової форми господарювання</i>	81
Барковська К.А. <i>Лізингові платежі як істотна умова договору фінансового лізингу</i>	85
Кравченко Т.С. <i>Щодо співвідношення ділової репутації та гудвілу</i>	88
Мамедова С.М. <i>Щодо функцій штрафних санкцій у сфері господарювання</i>	91
Череватова Т.В. <i>Щодо визначення поняття правового впливу</i>	94
Корчевець Д.В. <i>Принципи здійснення публічних закупівель в Україні</i>	96

**СЕКЦІЯ 3:
ПЕРСПЕКТИВИ ІНТЕГРАЦІЇ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ, ОСВІТИ І
ПРАКТИКИ**

Захарченко А.М. <i>Щодо порядку передачі в оренду державного майна</i>	99
Ковальчук Ю.І. <i>Щодо кримінальної відповідальності за незаконне полювання</i>	101
Костенко Ю.О. <i>Податковий менеджмент в Україні: стан та перспективи розвитку</i>	104
Нікітенко Л.О. <i>Повноваження органів виконавчої влади у сфері підприємництва</i>	106
Щербак І.А. <i>Окремі питання організації процесуальних дій після внесення змін до КПК України</i>	108
Загороднюк А.Г. <i>Щодо тлумачення права на свободу мирних зібрань</i>	110
Лехкодух І.О. <i>Щодо механізму захисту права товариств з обмеженою та додатковою відповідальністю на отримання вкладу єдиного учасника</i>	112
Міліціанов Р.В. <i>Res judicata у справах про банкрутство</i>	114
Бевз Ю.В. <i>Щодо програми політичної партії</i>	115
Боровицький О.А. <i>Роль Вищої ради правосуддя в законотворчому процесі</i>	117
Кулик О.І. <i>Щодо правової природи позбавлення стимулювання виробників електроенергії з альтернативних джерел</i>	119
Мусієнко Б.Ю. <i>Правова природа терміну «трудова юстиція»</i>	121
Оверковський К.В. <i>Щодо оцінки майнових прав промислової власності</i>	124
Тварковський А.А. <i>Щодо підстав відновлення платоспроможності або визнання банкрутом фізичної особи - підприємця</i>	128
Шапаренко О.А. <i>Питання удосконалення діяльності парламентських комітетів</i>	130

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Гринюк Роман Федорович

голова оргкомітету, ректор
ДонНУ імені Василя Стуса,
професор, д.ю.н.

Бобкова Антоніна Григоріївна

співголова оргкомітету,
завідувач кафедри господарського
права ДонНУ імені Василя Стуса,
академік НАПрН України, професор,
д.ю.н.

Павлюченко Юлія Миколаївна

заступник голови оргкомітету,
в.о. декана юридичного факультету
ДонНУ імені Василя Стуса, доцент,
к.ю.н.

Коваль Ірина Федорівна

завідувач кафедри цивільного
права і процесу ДонНУ імені Василя
Стуса, доцент, д.ю.н.

Краковська Анжеліка Євгеніївна

завідувач кафедри теорії та
історії держави і права та
адміністративного права ДонНУ
імені Василя Стуса, доцент, к.ю.н.

Турченко Ольга Григорівна

завідувач кафедри
конституційного, міжнародного і
кримінального права ДонНУ імені
Василя Стуса, доцент, к.ю.н.

Амелічева Лілія Петрівна

відповідальний секретар,
доцент кафедри цивільного права і
процесу ДонНУ імені Василя Стуса,
доцент, к.ю.н.

Юридична наука і освіта у сучасних умовах: стан і перспективи розвитку: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 35-річчю юридичного факультету (18 травня 2018 р.), Вінниця, ДонНУ імені Василя Стуса. 2018. 137 с.

Укладачі:

А. Г. Бобкова, Л. П. Амелічева

Обкладинка:

Л. П. Амелічева, К. В. Поліщук

Підписано до друку __. __. 2018 р. Тираж __ екз.

Уч.- вид. л. Ум. – печ. л.

Донецький національний університет імені Василя Стуса
Юридичний факультет
21050, м. Вінниця, вул. Грушевського, 2.

І. О. Лехкодух

асистент, аспірант кафедри господарського права Донецького національного університету імені Василя Стуса

ЩОДО МЕХАНІЗМУ ЗАХИСТУ ПРАВА ТОВАРИСТВ З ОБМЕЖЕНОЮ ТА ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ НА ОТРИМАННЯ ВКЛАДУ ЄДИНОГО УЧАСНИКА

Головна конструктивна ознака товариств з обмеженою та додатковою відповідальністю (далі – ТОВ) однієї особи проявляється у наявності лише одного учасника. Саме вона обумовлює виникнення особливостей при реалізації зазначеними суб'єктами господарювання своїх прав та їх захисту.

На практиці одним із випадків звернення до захисту прав ТОВ є порушення права ТОВ однієї особи на отримання вкладу єдиного засновника, наслідком чого стає неможливість виконання товариством своїх зобов'язань перед кредиторами.

На законодавчому рівні це питання врегульовано Законом України «Про господарські товариства», Господарським та Цивільним кодексами України, відповідно до яких на учасника покладається обов'язок виконати свої зобов'язання перед ТОВ щодо внесення вкладу впродовж одного року з дня державної реєстрації товариства. 17.06.2018 року набирає чинності Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю»¹ (далі – ЗУ про ТОВ) що скасовує відповідні положення вищезазначених законів та встановлює оновлені правила щодо строків внесення засновником вкладу та порядку дій органів товариства у разі їх порушення, проте вони не гарантують виконання єдиним засновником обов'язку щодо сплати внеску ТОВ.

В науковій літературі питанню захисту прав ТОВ в цілому приділялась увага вченими (І.В. Спасибо-Фатєєва, О.М. Вінник та ін.), однак питання щодо виконання обов'язку внесення вкладу єдиним засновником ТОВ потребує подальшого опрацювання.

Вище наведене вказує на актуальність заявленої теми дослідження, метою якого є обґрунтування пропозицій щодо захисту права товариств з обмеженою та додатковою відповідальністю на отримання вкладу єдиного учасника.

Захист прав ТОВ на отримання вкладу учасника реалізується шляхом впровадження певних важелів з метою забезпечення належного виконання відповідного обов'язку учасника по внесенню свого вкладу. Так, відповідно до ст. 15 ЗУ про ТОВ в разі пропуску учасником строків для внесення вкладу чи його частини, на виконавчий орган товариства покладається обов'язок його письмового попередження про прострочення з визначенням додаткового строку для погашення заборгованості, що не може перевищувати 30 днів, а у випадку подальшої бездіяльності такого учасника, обов'язок

¹ Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 № 2275-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2018. № 13. Ст. 69

скликати загальні збори учасників з метою прийняття рішення щодо вирішення зазначеної проблеми. Важливо, що при визначенні результатів голосування учасників не враховуються голоси, що припадають на частку учасника, що не виконав своє зобов'язання. Додатковим важелем для спонукання несумлінних учасників належним чином виконувати свої зобов'язання перед товариством можна вважати обмеження на виплату дивідендів, передбачене ч. 3 ст. 27 ЗУ про ТОВ.

Отже механізм захисту прав ТОВ з кількома учасниками реалізується шляхом впровадження обов'язку контролю та вчинення певних дій з боку виконавчого органу та інших учасників товариства за належністю виконання учасником відповідних зобов'язань перед товариством. Водночас він виявляється абсолютно недієвим у ТОВ однієї особи оскільки не забезпечує можливості здійснення товариством певних дій щодо захисту власних прав в умовах концентрації повноважень вищого та виконавчого органів у одноосібного учасника, який порушує свої зобов'язання перед товариством, що в свою чергу призводить до зловживання конструкцією ТОВ однієї особи.

Серед причин зазначеного можна назвати відсутність засобів забезпечення права ТОВ на отримання ним від єдиного учасника, визначеного таким учасником у статуті, внеску.

Вирішенням цього питання може стати впровадження окремого механізму захисту відповідного права ТОВ однієї особи шляхом: встановлення, що строк для повного внесення єдиним учасником свого вкладу не може перевищувати 12 місяців; виключення застосування до товариства з одним учасником положення щодо попередження учасника про пропущення ним строків для внесення вкладу та подальшого скликання загальних зборів; встановлення правила, що у випадку невнесення одноосібним учасником товариства вкладу протягом строку, передбаченого Законом, він має прийняти одне з наступних рішень: 1) про зменшення статутного капіталу товариства на розмір неоплаченої частини частки; 2) про сплату заборгованості за рахунок додаткових вкладів третіх осіб та перерозподіл неоплаченої частини частки між новими учасниками товариства без зміни розміру статутного капіталу; 3) про ліквідацію товариства; покладення на органи державної влади функції контролю за виконанням єдиним учасником обов'язку щодо внесення вкладу до статутного капіталу ТОВ.

Для реалізації зазначених пропозицій необхідно внести відповідні зміни і доповнення до ст. 14 та ст. 15 ЗУ про ТОВ.

Запропонований підхід сприятиме захисту прав самого ТОВ однієї особи, його кредиторів, що розраховують на можливість задоволення своїх обґрунтованих вимог за рахунок відповідного майна товариства, та держави, зацікавленість якої проявляється в забезпеченні ефективної діяльності суб'єктів господарювання.